

תוכן עניינים

1	פרק א': מבוא.....
1	1. כללי
1	2. עיר
2	3. מועצה מקומית.....
3	4. מועצה איזורית.....
3	5. הרשות המקומית והאזרח - מהות ותוכן.....
3	6. נורמות ההתנהגות הנדרשות מן הרשות המקומית.....
	פרק ב': בירור הסכסוכים בין האזרח לרשות המקומית - סמכות
5	בתי-המשפט.....
5	1. כללי
5	2. בתי-המשפט הרגילים.....
5	3. בתי-משפט מינהליים.....
	3.1 הסמכות המקומית והעניינית של בית-המשפט לעניינים
7	מינהליים.....
7	3.1.1 הסמכות המקומית.....
7	3.1.2 הסמכות העניינית.....
14	3.1.3 תיקוני חקיקה - כניסה לתוקף אוקטובר 2018.....
24	3.2 העברת דיון בעתירה מינהלית.....
25	3.3 עילות, סמכויות וסעדים.....
25	3.3.1 כללי.....
25	3.3.2 זכות העמידה.....
27	3.4 שיהוי.....
28	3.5 נקיון כפים.....
29	3.6 הסמכות למנות מומחים.....
30	3.7 קיומו של "דיון מוקדם" במסגרת ההליך המינהלי.....
30	3.8 מהו גוף הממלא תפקיד ציבורי על-פי דין.....
32	3.9 סדרי הדין בבתי-המשפט המינהליים.....
32	3.9.1 כללי.....
32	3.9.2 סדרי הדין בעתירה מינהלית.....
32	3.9.3 המועד להגשת עתירה - תקנה 3, 4 לתקנות (סדרי דין).....
40	4. הגשת עתירה בערכאה לא מתאימה וטענת שיהוי.....
40	4.1 הגשת עתירה כעבור 3 שבועות.....
40	4.2 הגשת עתירה כעבור 88 ימים.....
40	4.3 הגשת עתירה כעבור 3 חודשים.....
40	4.4 הגשת עתירה כעבור 4 חודשים.....

41	4.5 הגשת עתירה כעבור 6 חודשים
41	4.6 הגשת עתירה לאחר 4 שנים
42	4.7 הגשת עתירה למעלה מ- 5 שנים
42	4.8 הגשת עתירה כעבור 7 שנים
42	4.9 הארכת מועד להגשת העתירה - תקנה 3(ג) לתקנות (סדרי דין)
48	5. כתב העתירה - תקנה 5 לתקנות (סדרי דין)
48	5.1 כללי
49	5.2 הפרטים שיכללו בעתירה - תקנה 5(ב) לתקנות (סדרי דין)
50	5.3 צירוף תצהיר - תקנה 5(ג) לתקנות (סדרי דין)
54	5.4 צירוף העתק צילומי - תקנה 5(ד) לתקנות (סדרי דין)
54	5.5 המשיבים בעתירה וצירוף משיבים - תקנה 6 לתקנות (סדרי דין) ...
60	5.6 עיון בעתירה ודיון מוקדם - תקנות 7, 8 לתקנות (סדרי דין)
68	5.7 צו ביניים - תקנה 9 לתקנות (סדרי דין)
74	5.8 כתב תשובה - תקנה 10 לתקנות (סדרי דין)
76	5.9 פרטים נוספים - תקנה 11 לתקנות (סדרי דין)
79	5.10 הגשת מסמך לבית-המשפט - תקנה 12 לתקנות (סדרי דין)
79	5.11 סייג למסירת מידע ומסמכים על-פי תקנות 11, 12 - תקנה 13 לתקנות (סדרי דין)
83	5.12 עיקרי טיעון - תקנה 14 לתקנות (סדר דין)
84	5.13 ראיות - תקנה 15 לתקנות (סדרי-דין)
87	5.14 סדר הטיעון - תקנה 16 לתקנות (סדרי דין)
88	5.15 פסק-דין - תקנה 17 לתקנות (סדרי דין)
88	5.16 אי-התייצבות - תקנה 18 לתקנות (סדרי דין)
91	5.17 דיון דחוף - תקנה 19 לתקנות (סדרי דין)
91	5.18 סייג לתחולת תקנות סדר הדין האזרחי - תקנה 20 לתקנות (סדרי דין)
91	5.19 עתירה נגד החלטת ועדת שחרורים - תקנות 21א-21ג לתקנות (סדרי דין)
92	6. ערעור מינהלי - תקנות 22 עד 28 לתקנות (סדרי דין)
96	6.1 תקנה 22 לתקנות (סדרי דין)
99	6.2 תקנה 23 לתקנות (סדרי דין)
100	6.3 תקנה 24 לתקנות (סדרי דין)
103	6.4 תקנה 25 לתקנות (סדרי דין)
104	6.5 תקנה 26 לתקנות (סדרי דין)
105	6.6 תקנה 27 לתקנות (סדרי דין)
105	6.7 תקנה 28 לתקנות (סדרי דין)
108	7. תובענה מינהלית - תקנות 29, 30 לתקנות (סדרי דין)
115	8. תקנות 31 ו- 32 לתקנות (סדרי דין)

9. המועד להגשת ערעור ובקשת רשות לערער, בקשה להארכת מועד - שינוי מועדים - תקנות 33 ו-38 לתקנות (סדרי דין).....	115
10. טעות בדין כ"טעם מיוחד".....	116
10.1 טעות משרדית או תקלה של עורך-הדין.....	117
10.2 המערערת - רשות מינהלית - דחיית בקשה.....	117
10.3 ניסוח הבקשה בצורה כללית וסתמית.....	117
10.4 קבלת ייצוג משפטי וייצוג עצמי - האם מקים "טעם מיוחד"?.....	118
10.5 מצב רפואי האם מהווה טעם מיוחד?.....	119
11. חלוף 4 ימים.....	120
12. חלוף 44 ימים.....	120
13. הוראות משלימות - תקנה 34 לתקנות (סדרי דין).....	121
14. הוראות כלליות.....	122
14.1 המצאת כתבי בי-דין - תקנה 35 לתקנות (סדרי דין).....	122
14.2 כתבי טענות נוספים - תקנה 36 לתקנות (סדרי דין).....	123
14.3 בקשה תהא בכתב - תקנה 37 לתקנות (סדרי דין).....	123
15. חישוב מועדים - תקנה 39 לתקנות (סדרי דין).....	124
16. ביטול החלטה שניתנה על-פי צד אחד - תקנה 40 לתקנות (סדרי דין).....	124
17. הוצאות - תקנה 41 לתקנות (סדרי דין).....	124
18. שמירת תוקף - תקנה 42 לתקנות (סדרי דין).....	126
19. עיכוב ביצוע וסעד זמני - תקנה 43 לתקנות (סדרי דין).....	126
20. תקופת פגרה - תקנה 44 לתקנות (סדרי דין).....	132
21. הוראות מעבר - תקנה 47 לתקנות (סדרי דין).....	133
21.1 כללי.....	133
21.2 רשות ערעור וערעור - תקנה 21ב לתקנות (סדרי דין).....	133
22. בתי-המשפט לעניינים מקומיים.....	134
22.1 מקום מושב ואיזור שיפוט.....	134
22.2 הסמכות.....	135
22.3 דין בית-משפט לעניינים מקומיים.....	136
22.4 מינוי שופט.....	137
22.5 שמירת זכויות.....	137
פרק ג': סעדים זמניים בהליכים בין הרשות המקומית והאזרח.....	139
1. עקרונות כלליים.....	139
2. עקרונות יסוד לסעד הזמני לסוגיו השונים.....	142
2.1 שמירה על המצב הקיים.....	142
2.2 נקיון כפיים של מבקש הסעד וגילוי מלוא העובדות הרלבנטיות לסעד המבוקש.....	143
2.3 שיהוי.....	144
2.4 התחייבות עצמית וערובה.....	145

145	2.5 מימוש ערובה או השבתה - תקנה 101 לתקסד"א (תשע"ט)
145	3. מקבץ דוגמאות
145	3.1 דחיית בקשה לסעד זמני
145	3.2 ערכאת ערעור מורה על מתן צו מניעה כמבוקש
146	3.3 הענקת צו מניעה זמני
146	3.4 בקשה למתן צו זמני הזהה בנוסחו האופרטיבי לסעד המבוקש בתביעה
149	פרק ד': מכרזים של הרשות המקומית והאזרח
149	1. מבוא
149	1.1 כללי
151	1.2 כללי ההתערבות בהחלטות הרשות המינהלית
155	2. מטרתו של המכרז
156	3. הרחבת זכות המעמד
156	4. המכרז וניגוד עניינים במגזר הציבורי
157	5. פרשנות המכרז
162	6. עקרונות המכרז
162	6.1 הגינות
162	6.2 תחרות בתנאים שווים
164	6.3 התנהלות תקינה
167	6.4 עקרון השקיפות
167	6.5 צדק חלוקתי
167	6.6 תום-לב
168	6.7 מכרז חובה ומכרז מרצון
168	7. החובה לקיים מכרז - אימתו?
168	7.1 כללי
170	7.2 מכרז לביצוע עבודה, העברת מקרקעין או טובין
172	7.3 חוזה ללא מכרז
173	7.4 האם חייבת עירייה לנהל מכרז לצורך ביצוע עסקת ביטוח?
173	7.5 התקשרות עם עורך-דין - הצורך במכרז
174	7.6 איסור לקיים משא-ומתן בין המזמין למציעים-העיקרון
174	7.7 הליך תחרותי לאחר ביטול מכרז מאפשר לקיים משא-ומתן עם מציעים
176	7.8 היעדר חובת המכרז - ניהול משא-ומתן
177	7.9 תנאי ניסיון ותנאי היצע - מראית פני הצדק
177	7.10 חוזי רשות
177	7.10.1 כללי
178	7.10.2 חוזי רשות - גופים דו-מהותיים
187	7.10.3 על זכות המדינה להשתחרר מחוזה רשות
192	7.11 "תובענה לפיצויים שעילתה מכרז"

195.....	7.12 המכרז ומשטר ההגנה על זכויות עובדי המציע.
195.....	7.12.1 כללי
196.....	7.12.2 הלכה פסוקה
197.....	7.13 סמכות בית-המשפט המינהלי
198.....	7.14 הצעה תכסיסנית
199.....	7.15 תיאום מכרזים
200.....	7.16 מעמדה של הבהרה הניתנת במסגרת "סיור קבלנים"
200.....	7.17 פרשנותם של תנאי-סף במכרז
201.....	7.18 מכרזים של בעלי תפקידים במימוש נכסים
201.....	8. ההצעה ותנאי המכרז
201.....	8.1 כללי
203.....	8.2 קביעת אמות-מידה למכרז
204.....	8.3 תנאי-סף
213.....	8.4 תנאי-סף -"העדפה מתקנת" - "תנאי מיקום"
213.....	8.5 הנחה במכרז - אי-בהירות
213.....	8.6 מכרז בלתי-חוקי
214.....	8.7 חקירה פלילית - פסילת מועמד - תנאי במכרז "יושר והגינות"
215.....	8.8 הליך הבהרה שמעניק למציע "מרחב תמרון"
215.....	8.9 היעדר תיעוד של הליכי המכרז
215.....	8.10 מסמכי המכרז - ברורים ומפורשים
216.....	8.11 פסילת חברות זהות
217.....	8.12 מגבלת ההתקשרות ברצף
217.....	8.13 הגרלה
218.....	8.14 קבלת מעטפות באיחור
218.....	8.15 זכות העיון
219.....	9. הליכי מכרז פגומים
219.....	9.1 שתיקת צד למכרז
219.....	9.2 פגם מהותי ופגם טכני
220.....	9.3 היעדר מחיר יחידה
220.....	9.4 זמני אספקת סחורה לא סבירים, מפרט לקוי
221.....	9.5 היעדר חתימה
222.....	9.6 כשירות המציע
222.....	9.7 שגיאות בשלבי המכרז
222.....	9.8 מועד פתיחה
223.....	9.9 רישום אצל רשם הקבלנים
223.....	9.10 טעות קולמוס או אי-בהירות ותיקון
223.....	9.11 זמני הספקה ושער דולר
223.....	9.12 דרישות ניסיון
223.....	9.13 פניה למציע

224.....	9.14 משוא פנים
224.....	9.15 השפעה פוליטית
224.....	9.16 אי-התאמה בין עותקים
225.....	9.17 איחור בן דקות מספר
225.....	9.18 טעות בכתובת למשלוח ההצעה
225.....	9.19 אי-מילוי טופס הערבות
226.....	9.20 אי-השתתפות בסיוור קבלנים
226.....	9.21 אי-הגשת מעטפת המכרז לתיבת המכרזים
226.....	9.22 חתימות המציעים אינן על טופס המכרז - טענה לפסלות ההצעה
227.....	9.23 פגם טכני
227.....	9.24 פגמים מהותיים
228.....	10. שינוי תנאי המכרז
230.....	11. תנאים מוקדמים
231.....	12. רישומו של מציע על-פי חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות
232.....	13. ערבות במכרז ופגמים בערבות
232.....	13.1 המרת הערבות בערבות עצמית
232.....	13.2 ליקוי בתנאי ההארכה ובהגבלתה
233.....	13.3 ביול ערבות
234.....	13.4 מסירת מסמך ערבות מקורי
234.....	13.5 טעות חשבונית
234.....	13.6 דרישת פירעון הערבות
234.....	13.7 חישוב הערבות
234.....	13.8 שיעור הערבות
234.....	13.9 הקפדה על-תנאי הערבות
239.....	13.10 הפקדת מזומנים
239.....	13.11 אי-הגשת ערבות בנקאית
239.....	13.12 משפט מסייג בערבות
240.....	13.13 ערבות פגומה ללא הצמדה
240.....	13.14 כושר לבצע עבודה וניסיון קודם
241.....	13.15 דגמים ודוגמהות
241.....	13.16 התחייבות הכובלת גוף אחר
241.....	14. פרשנות של תנאי המכרז
242.....	15. ההצעה הזולה ביותר
242.....	15.1 הדין
242.....	15.2 מהי ההצעה הזולה
242.....	15.3 פסילת ההצעה הזולה
243.....	15.4 זולות ההצעה אינה גורם מכריע

243.....	15.5 היעדר התחייבות לקבלת ההצעה הזולה
245.....	15.6 כושרו של הזוכה
246.....	15.7 משא-ומתן להורדת מחיר
247.....	15.8 עדיפות לכושר וניסיון על המחיר
247.....	15.9 פסילת הצעה זולה
247.....	15.10 התחשבות ביכולת כספית
247.....	15.11 שרירות-לב הרשות
248.....	15.12 שימוש לרעה בסמכות
248.....	15.13 רמת מחירים נמוכה
249.....	15.14 האומדן
251.....	15.15 לא כל הצעה גירעונית במכרז דינה להתבטל
252.....	16 חוות-דעת מומחה
252.....	16.1 הדין
252.....	16.2 תפקידו של המומחה
252.....	16.3 אימוץ חוות-הדעת
252.....	16.4 מומחה חיצוני
252.....	16.5 חוות-דעת פנימית
252.....	17 הצעה יחידה במכרז
252.....	17.1 פסילת הצעה
253.....	17.2 אפשרות ביטול המכרז
253.....	17.3 פיצול מכרז
254.....	18 ניהול משא-ומתן עם מציעים
255.....	19 ביטולו של מכרז
255.....	19.1 ביטול המכרז על-ידי מפרסם המכרז - הדין
255.....	19.2 הימנעות מביטול
256.....	19.3 עילות לביטול
259.....	19.4 מכרז יבוטל כאשר נעשה שלא בהגיונות ולא בסבירות הראויה
259.....	20 ביטול מכרז על-ידי בית-משפט
259.....	20.1 פגם מהותי
259.....	20.2 פגם מהותי בכל ההצעות שהוגשו במכרז - דחיית עתירה או ביטול מכרז?
260.....	20.3 חלוף זמן
261.....	20.4 אורכה להגשת הצעות למכרז חרף פגמים בהליכי המכרז שדיים להביא לביטולו של המכרז
261.....	20.5 החזרת המכרז לועדת המכרזים - חרף הפגמים
261.....	20.6 ביטולו של מכרז לאור סדרה של פגמים בהתנהלותה של ועדת המכרזים ובכלל זה ניהול משא-ומתן בניגוד לדין, היעדר שקיפות, התנהלות פסולה, הפרת עקרון השוויון ועוד
262.....	20.7 טעות בנתונים ועילה לביטול
263.....	

20.8 פגיעה בעקרון השוויון - אי-הפעלת סעד הביטול מיידית - דחייתו לשלוש שנים.....	264
20.9 שאלות הבהרה כחלק מנוסח החוזה - היעדר עילת ביטול.....	265
20.10 ביסוד ביטול המכרז הראשון עמדו שיקולים זרים ולא שיקולים עניינים.....	265
20.11 התערבות בית-המשפט בהליכי מכרז תיעשה בזירות יתרה....	266
20.12 פטור ממכרז - כללי.....	266
20.13 אימתי חובה לקיים מכרז.....	268
20.14 בדיקת סבירות הפטור.....	269
20.15 מכרז המשך - פטור מפרסום מכרז לפי תקנה 3(4)(ב)3 לתקנות חובת המכרזים.....	270
20.16 פטור ממכרז כ"ספק יחיד", מכוחה של תקנה 3(29) לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993.....	271
20.17 תחולת חוק חובת מכרזים ודיני המכרזים אף על תאגידים מקומיים.....	272
20.18 דחיית טענה בדבר הפרה של חוק חובת מכרזים.....	272
20.19 רכישת שירותים מרשות מקומית על-ידי רשות אחרת ופטור מחובת המכרז הכללית החלה על רשויות.....	273
20.20 חריגים - סעיף 4 לחוק חובת מכרזים ותקנות הפטור.....	275
21. ועדת המכרזים ומועצת העיר.....	275
21.1 הדין.....	275
21.2 ועדת מכרזים - הליך פגום.....	275
21.3 חובת ההנמקה של הוועדה.....	276
21.4 מועצת העיר.....	276
21.5 הצבעה חשאית.....	276
21.6 שמיעת האזרח.....	276
21.7 ועדת מכרזים וכשרו של מציע. הערכת כושרו של אדם למלא משרה פנויה על-ידי ועדת המכרזים.....	276
21.8 הרכב ועדת המכרזים.....	277
21.9 שיקול-דעת הוועדה.....	277
21.10 שיקולים זרים של ועדת מכרזים או ועדה מייעצת - מועד העלאת טענות נגד תקינות הליך בחירה.....	278
21.11 ועדת מכרזים וניגוד עניינים.....	279
21.12 ביטול החלטתה של ועדת מכרזים בשל אי-ביצוע פסק-דין של בית-המשפט שחייב התייחסות לעניינים שונים.....	283
21.13 לוועדת בוחנים אין סמכות לשנות את תנאי המכרז לאחר שהוגשו ההצעות.....	283
22. נוהלים והנחיות פנימיות של גופים ציבוריים.....	283

22.1	מה מעמדן של הוראות פנימיות של החשב הכללי, לעניין מכירת נכסי המדינה?	284
22.2	מה הדין במקרה של סטיה מהנחיות פנימיות של רשות ציבורית ואי-קיומה של חובת מכרז?	285
22.3	מה כוחן של הנחיות פנימיות	286
23	מכרזים לאיוש משרה	288
23.1	תכלית המכרז לאיוש משרה	288
23.2	הדין	288
23.3	מכרז פנימי ומכרז חיצוני	291
23.4	התנהלות תקינה בהליך איוש המשרה	292
23.5	מכרז לאיוש	294
23.6	חובת ההנמקה של הוועדה	295
23.7	החלטת הוועדה - חובת הנימוק	295
23.8	חובת ההנמקה של החלטת הוועדה	296
24	מכרזים ברשות המקומית - פטור ממכרז	296
24.1	מכרז לביצוע עבודה, העברת מקרקעין או טובין	296
24.2	חוזה ללא מכרז	298
24.3	האם חייבת עירייה לנהל מכרז לצורך ביצוע עסקת ביטוח?	299
24.4	במכרז לביטוח הוצעה הצעה עמוסה בהסתייגויות ובשינויים מהותיים	300
24.5	התקשרות עם עורך-דין - הצורך במכרז	301
25	הליכי אכיפה נגד הרשות לקיום דיון בבחירת זוכה במכרז	302
26	מכרזים משותפים	303
27	סעדים זמניים	304
311	פרק ה': ארנונה - סכסוכי ארנונה בין הרשות המקומית והאזרח	
1	כללי - הגדרה ומהות	311
2	גביה	311
3	הטלת ארנונה	311
4	השגה על חוקיותה של הארנונה	312
5	ועדת ערר	313
6	סמכות הרשויות המקומיות להטיל תשלומי חובה	313
7	ערר	313
8	פטור מארנונה	314
9	תכליתה של הארנונה	315
10	פרשנות צו הארנונה	315
11	ארנונה - נישום - נכסים וסיווג - מבוא	317
11.1	כללי	317
11.2	הדין	318
12	גביית ארנונה בטעות	328

13.	עקרון החוקיות והתחום הטריטוריאלי בו מוסמכת המועצה להטיל	
328	ארנונה	
14.	החייב בתשלום ארנונה - "בעל" ו/או "מחזיק"	329
14.1	הדין	329
14.2	הגדרת "בעל"	330
14.3	מחזיק" הוא הנישום והמחוייב בתשלום הארנונה - כללי	331
14.4	חילופי בעלים ומחזיקים ואבדן הנכס	332
14.5	אימתי תוטל על הרשות המקומית חובת בירור המחזיק	334
14.6	תיקון מחזיקים למפרע	340
14.7	חובת ההודעה על עסקת שכירות או מכירה	341
14.8	שינוי מחזיק ביוזמת העירייה	342
15.	הנכס - סיווגו לצורכי תשלום הארנונה-סמכות הרשות המקומית	343
15.1	סמכות שבשיקול-דעת - הגבלה וצמצום מכוח חוק ההסדרים של שיקול-הדעת	343
15.2	סיווג במסגרת הסוגים שבתקנות - שיקול-דעת הרשות המקומית	344
15.3	המבחנים לסיווג - סוג הנכס, שימושו ומיקומו	345
15.4	נכס רב-תכליתי	345
15.5	הדין	346
16.	"נכסים" הגדרה וסיווג - כללי	351
17.	סיווג לפי סוג הנכס	352
17.1	כללי - "אבות הארנונה"	352
17.2	רחוב	353
17.3	בניין	357
17.4	תחילת קביעת יום גמר של בניית הבניין והגדרת הבניין כ"בניין" לצורך החיוב בארנונה	359
17.5	אדמת בניין - "הגדרה שירית"	360
17.6	קרקע תפוסה	361
18.	"סיווג נכס" - "קביעת סוג הנכס בהתאם לשימוש בו"; "תת-סיווג" - "סיווג משנה של סוג נכס, לרבות בשל מיקומו" לצורכי חישוב הארנונה	362
18.1	כללי	362
18.2	שינוי סיווג	363
18.3	סופרמקט - שינוי סיווג	368
19.	ארנונה - פטורים והנחות	369
19.1	כללי	369
19.2	ממשלה ואנשים המחזיקים בקרקע מטעם הממשלה יהיו פטורים ממש - סעיף 3 לפקודה	371
19.3	הלכתו המצמצמת של ע"א 975/97 והפסיקה בעקבותיו	372

19.4	חוב ארנונה של חברה ציבורית - בזק - התביעה נדחתה	374
19.5	האם נכס מסויים בכפר הגמילה, שבו, בין היתר, מתגוררים ילדיהן של אימהות, המטופלות בכפר הגמילה הוא "מעון" לעניין סעיף 3(ב) וסעיף 5(ה)6 לפקודה	375
19.6	סעיף 3(א) - משטרת ישראל - האם יש לקבל את ערעור העירייה בנוגע לשטחי חיוב הארנונה השנויים במחלוקת שהושתו עליה?	377
19.7	קופת חולים - מוסד רפואי - שירותי בריאות	378
19.8	האם יש הצדקות לבחון אם בעניינו של נישום מסויים, מתקיימים עדיין התנאים לקבלת פטור מתשלום הארנונה?	380
19.9	האם היה על הנתבעת אשר היתה פטורה מתשלום ארנונה להשיב כספים לחברה אשר היתה אמורה לסייע להם לבדוק את חיובי הארנונה שהושתו על הנתבעת?	380
19.10	מוסד חינוך (סעיף 4(א)2(ד) ו-5(ג)ה)3 לפקודת הפטורים	381
19.11	מוסד מתנדב - סעיף 5 לפקודת הפטור	382
19.12	פטור מתשלום ארנונה עבור שטח "מעון היום" לקשישים	385
19.13	יישוב שיתופי - סעיף 5(ח) לפקודה	386
19.14	גני ילדים - סעיף 5(ה)3	386
19.15	מבנה בו פועלת ישיבה ובית תפילה - האם כשם שהטלת מס מחייבת הוראת חוק "צחה וברורה", כך הדבר לגבי מתן פטור או הנחה?	387
19.16	בית תפילה - האם פעילות העמותה היא פעילות דתית החוסה כולה תחת ההגדרה של הפקודה המזכה את העוררת בפטור מלא מארנונה עירונית?	388
19.17	סמינר ללימודי תיאולוגיה - האם ישנו מקום להכיר בעותרת כ"מוסד דת" ולהעניק לה פטור מתשלום הארנונה?	390
20	סעיף 330 לפקודת העיריות - נכסים ניזוקים - כללי	391
20.1	כללי	391
20.2	חובת משלוח הודעה - סעיף 325 לפקודת העיריות	392
20.3	אמות המבחן לקביעת מבנה שלא יצלח לשימוש	392
21	הנחות ומחיקת חוב	395
21.1	הדין - תקנות ההנחות - תקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג-1993	395
21.2	המלצת ועדות הנחות - טרם מתן ההחלטה באשר למחיקת חוב הארנונה היה צריך לקבל את המלצת ועדת ההנחות - העתירה התקבלה בחלקה	408
21.3	פטורים והנחות מכוח חקיקה מיוחדת לאזרחים נזקקים	412
22	חישוב הארנונה - כללי	413
22.1	חישוב שטח לצורכי ארנונה	414
22.2	עיגול שטחים - בקשה לאישור תביעה, כתביעה ייצוגית - עיגול שטחי ארנונה על-ידי העירייה - הבקשה נדחתה	417

417.....	22.3	חישוב שטח ומדידות
418.....	22.4	מדידת שטחים על-ידי מודדים איננה דורשת כי המודדים יהיו מודדים מוסמכים לפי פקודת המדידות, היינו בעלי רישיון מטעם מדינת ישראל
418.....	23	גביית הארנונה והיטלים - הליכים
418.....	23.1	מבוא
419.....	23.2	דרכי התקיפה של החלטות מינהליות - "תקיפה ישירה" ו"תקיפה עקיפה"
421.....	23.3	סמכויות הגביה - הדין - סעיף 304 לפקודת העיריות (נוסח חדש)
423.....	23.4	דרכי הגביה
424.....	23.5	חובות הנאמנות של הרשות בהליכי הגביה
424.....	23.6	חזקת התקינות של ההליך המינהלי
425.....	23.7	פקודת המיסים (גביה) והאכרזות
433.....	23.8	כללי
433.....	23.9	אכרזת המיסים (גביה) (ארנונה כללית ותשלומי חובה לרשויות המקומיות) (הוראת שעה), התש"ס-2000
434.....	23.10	תביעת הרשות המקומית בהליך ישיר באמצעות ההוצאה לפועל
436.....	24	השגה, ערעור על חיוב בתשלום הארנונה
436.....	24.1	מבוא
438.....	24.2	הדין - חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ו-1976 והתקנות
442.....	24.3	ערר על החלטת הרשות - הליך ייחודי - נושאים ספציפיים כמיצוות החוק ותקנות הערר
443.....	24.4	השגה על קביעת ארנונה כללית - שני מסלולים
444.....	24.5	סמכויות ועדת ערר מול סמכויות בתי-המשפט לערכותיהם
448.....	24.6	סמכות והתנהלות ועדת הערר
448.....	24.6.1	שאלה משפטית {פרשנות צווי ארנונה}, החורגת מגדר סמכותה העניינית של ועדת הערר וסמכותו של בית-המשפט לדון בה כבערעור מינהלי - הערעור נדחה
452.....	24.6.2	סמכות בית-המשפט וסמכות ועדת הערר
454.....	24.7	הרשות המקומית והאזרח במישור העתירה המינהלית
454.....	24.7.1	עתירה מינהלית התוקפת החלטה של ועדת ערר, אינה אפשרית על-פי החוק והפסיקה - הבקשה התקבלה
455.....	24.7.2	הטענה, כי העותרים אינם מחזיקים נטענה כטענה סתמית, ללא כל פרט תומך - העתירה נדחתה
455.....	24.7.3	העותר לא הגיש כל ראיה לחילופי המחזיקים בנכס ולהשכרתו - העתירה נדחתה
456.....		

24.7.4	העותר הקים עמותה על-מנת לנסות להימנע מתשלום ארנונה עבור הנכס, בעוד שלמעשה העותר הפעיל בנכס חדר כושר - העתירה נדחתה.....	458
24.7.5	בנושאים בעלי חשיבות כללית וחשיבות ציבורית, הרשות להעלות טענות מסוג "איני מחזיק" בערכאות השיפוטיות הרגילות תינתן ביתר קלות, אך לא כך בנושאים עובדתיים וטכניים - העתירה נדחתה.....	459
24.7.6	העותר נרשם כמחזיק בנכסים על-סמך ביקורת אקראית שהעירייה קיימה בנכס - העתירה התקבלה.....	465
25	המחזיק - ההלכה הפסוקה.....	469
25.1	זהות המחזיק.....	469
25.2	תקופת ההחזקה.....	470
25.3	מחדל בהגשת ההשגה - הסכמות - קבלת הערעור וחיוב העירייה בהוצאות.....	471
25.4	הסבת שם ללא בדיקת זהות המחזיק.....	471
26	סיווג הנכס - ההלכה הפסוקה.....	472
26.1	סיווג הנכס כ"נכס ריק".....	472
26.2	סיווג מפעלים מתחרים לצורך ארנונה - חוק חופש המידע - העתירה התקבלה.....	472
26.3	סיווג לפי השימוש הזול.....	473
26.4	סיווג לא חוקי - העתירה נדחתה.....	473
26.5	סיווג שטחי גלריה - בקשה נדחתה.....	474
26.6	מיסוי בית מלון - סיווג קומות מסויימות במלון.....	474
27	פטורים - ההלכה הפסוקה.....	475
27.1	פטור מכוח סעיף 330 לפקודת העיריות.....	475
27.2	פטור מוסדות חינוך.....	476
27.3	פטור סעיף 5 - ויצו - העתירה נדחתה.....	476
27.4	פטור למעון יום - הערעור התקבל.....	477
27.5	סעיף 5(ג)ה4 - מעון יום המיועד לילדים.....	478
28	חישוב גובה הארנונה - ההלכה הפסוקה.....	478
28.1	חישוב שטחים מחוץ לבית.....	478
28.2	חוב שגוי - טענת התיישנות.....	479
28.3	שטח הנכס - חישוב הארנונה.....	479
481	פרק ו': סירוב ליתן אישור עירייה על-פי סעיף 324 לפקודה.....	
483	פרק ז': מימוש נכס - מניעת מכירת הדירה.....	
1.	בקשת העותרים למנוע את מכירת הדירה ולבטל את הליכי המימוש וזאת מחמת התיישנות.....	483
2.	ביטול הליכי גביה.....	483
3.	הודעת חדילה.....	484

485.....	4. אי-עדכון תעריפי ארנונה לפי מדדים שליליים
486.....	5. שטח הנכס - סקר מדידות חדש
487.....	6. התיישנות חובות ארנונה וביטול הליכי גביה
487.....	7. הטלת עיקול שלא כדין
488.....	8. הסכם פשרה
491.....	פרק ח': רישוי עסקים
491.....	1. מטרות החוק
495.....	2. הגדרות ופרשנות
495.....	2.1 "תחנת מוניות" - מקום בו חונות מוניות התחנה האם זהו ה"עסק" של "תחנת מוניות"?
495.....	2.2 עינוג ציבורי ומועדון ביליארד?
495.....	2.3 האם עריכת משחקי בינגו נכללת במסגרת הפעילות המותרת על-פי רישיון עסק של "אולם לטכסים ושמחות"
496.....	2.4 מרפאה בה אין מאושפזים בעלי חיים
496.....	2.5 פרשנות המונח "שינוע"
496.....	2.6 הגדרת "בית אבות"
497.....	2.7 מלאכת "הרכבת" המתכות בה עוסקים המערערים, כלולה בגדר המילה "עיבודם" שבסעיף-קטן א' לפריט 10.14 לצו
497.....	2.8 ניהול בריכת שחיה בהחזקת קיבוץ
497.....	2.9 עבודות עפר ואבן - גריסת אבנים
497.....	2.10 מחסן כלי עבודה המכיל גם מכשירים מופעלים בחשמל
498.....	2.11 השכרת חדרים - האם טעון רישוי?
498.....	2.12 מיתקן השטיפה המופעל בידי תנובה במרכז ההפצה - האם הוא עסק טעון רישוי?
498.....	2.13 אחסון - אחסנה
498.....	2.14 ליטוש עץ ומתכות
501.....	פרק ט': סוגי סירוב לניהולו של עסק - חידוש או ביטול רישיון
501.....	1. כללי
501.....	2. חידוש רישיון
501.....	2.1 כללי
502.....	2.2 שיקולי רשות הרישוי - כללי
503.....	2.3 העסק מהווה מטרד ומפגע
503.....	2.4 התנגדות משטרה לחידוש רישיון בנימוק שבעל הרישיון עוסק בסחר בסמים
503.....	3. ביטולו של רישיון
503.....	3.1 כללי
504.....	3.2 נוהלי ביטול רישיון
506.....	4. פקיעת רישיון
507.....	5. שיקולי הרשות בדחיית בקשה לרישיון עסק

508.....	6. התנאת תנאים ברישיון.....
7. הוספת תנאי חדש לרישיון העסק המחייב את העותר להתקין עמודי חסימה ברזל קבועים - החזרת התיק לשימוע בפני הרשות.....	509.....
509.....	8. התנגדות משטרה.....
509.....	9. התנגדות לניהול מסעדה.....
509.....	10. התנגדות למועדון משחקים.....
510.....	11. התנגדות לבית מלון.....
510.....	12. מסעדה ובית קפה - סכנה לשלום הציבור.....
510.....	13. מועדון - "קן צרעות".....
510.....	14. הפעלת מכונות משחק חשמליות ומכונות אחרות - הבחנה בין סירוב למתן רישיון חדש לבין סירוב לחדש רישיון קיים.....
511.....	15. מועדון משחקי בילארד ומועדון של משחקים חשמליים.....
511.....	16. רישוי לחנות לאביזרי מין.....
511.....	17. הפעלת עסק ברישיון ועבירה על סעיפי העונשין האוסרים אחזקה והפעלת עסקי הימורים.....
512.....	18. משקאות משכרים.....
512.....	19. היתר למכירת משקאות משכרים.....
512.....	20. פסטיבל.....
512.....	21. התנגדות המשטרה לניהול עסק ומכירת משקאות משכרים.....
513.....	22. מסיבת טראנס - חירות בעל עסק.....
513.....	23. עסק לאחסון גרוטאות.....
514.....	24. תחנת דלק מרכול ומכירת משקאות משכרים.....
515.....	25. מועדון ביליארד, משחקי וידאו, משחקים אלקטרוניים והגשת משקאות בנכס.....
517.....	26. מגרש לאחסון גרוטאות ברזל ומתכת.....
518.....	27. הפעלת קיוסק.....
521.....	28. אירוע תחת כיפת השמים, במיתחם שבמרחצאות עין גדי, בחג הפורים - היתר לאירוע על-פי חוק רישוי עסקים.....
523.....	29. עסק לניהול והפעלת תחנת תדלוק ומקום לרחיצת רכבים.....
525.....	30. פאב ותלונות שכנים.....
526.....	31. התנגדות משטרה לחידוש רישיון לעסק לאפיית פיתות.....
528.....	32. צורך ברישיון להפעלת רשת שווקים.....
528.....	33. אין בפקודת המשטרה, או בחוק אחר, הוראה הקובעת מהי הדרך לתקוף צו המורה על סגירה ארעית.....
529.....	34. ערעור על קיצור צו סגירה מינהלי למועדון.....
530.....	35. היעדר סמכות לדון בצו סגירה שניתן על-פי פקודת המשטרה.....
531.....	36. האם היה מקום להתערב בהחלטת הרשות לנוכח האלימות שננקטה?.....
533.....	37. צו סגירה בעקבות אלימות במועדון.....

533.....	38. אירוע קטטה בעסק שבסיומו נשלף אקדח
534.....	39. ערעור על החלטה לביטול צו מינהלי לסגירת עסקו של קיוסק בשל מכירת אלכוהול לקטינים
535.....	40. מריבה אלימה בין בני זוג בעסק וסגירתו
536.....	41. מטווח למעין רובי אוויר, אשר מכונים רובי "איירסופט"
537.....	42. רישיון עסק זמני/היתר לקיום מסיבת פורים, תחת כיפת השמיים, בחוף דוגית, במרחב כנרת
538.....	43. מועדון החשפנות ה"פוסיקט"
538.....	44. צווי תפיסת מיטלטלין וכל חפץ לרבות מרכולתו של רוכל וכניסה לחצרים
543.....	45. שיקולים חינוכיים
543.....	45.1 השלכות שליליות מבחינה חינוכית
543.....	45.2 מועדון משחקים
544.....	45.3 ניהול עסק למימכר אביזרי מין - אי-מתן רישיון - שיקולים חינוכיים ושמירת הסדר הציבורי
544.....	46. תכנון ובניה
544.....	46.1 כללי
547.....	46.2 שימוש חורג - שימוש שאינו תואם את תכנית המיתאר
547.....	46.3 מופע העשרה - חיזיון אור קולי
552.....	46.4 ההיבט הפלילי של שימוש חורג במבנים ללא היתר
553.....	46.5 הקמת מוסך באיזור המיועד למגורים לפי תכנית המיתאר
553.....	46.6 רישיון לעיסוקים מסויימים בחנות
553.....	46.7 רישיון בניה בלתי-חוקי - בית קולנוע
554.....	46.8 מועדון קהילתי
554.....	46.9 אטליז
554.....	46.10 מכירת פירות - "בניין קבע"
555.....	46.11 בית קולנוע
556.....	46.12 מרכול למכירת ירקות ופירות
556.....	46.13 ביטול רישיון זמני - תחנת דלק
556.....	46.14 ביטול רישיון למפעל בטון
557.....	46.15 פעילות מסעדה - היתר לשימוש חורג
557.....	46.16 אחסון חומרי בניה מחוייב ברישיון עסק כחוק, וכן אחסון ציוד מכני-הנדסי כבד ומתן שירות באמצעותו מחוייבים ברישיון עסק כחוק
557.....	46.17 מכירת חלקים משומשים וסחר בכלי רכב
558.....	46.18 עסק למכירת חומרי בניין
562.....	46.19 מניעת הפעלת "פאב"
563.....	46.20 מפעל סלטים - שימוש חורג
565.....	46.21 מאפיה

47.	מוסד לתיקון ציוד מכני כבד (מנופים ומערכות הידראליות).....	568
48.	מגרש לאחסנה ומיזן של מתכות וגרוטאות מתכת.....	572
49.	אישור להפעלת מגרסה ניידת בחלקה אחרת.....	575
50.	הפניה להנחיית היועץ המשפטי לממשלה הנושאת את הכותרת "מתן רשיון עסק לעסק שאינו עומד בדיני התכנון והבניה".....	577
51.	עתירה להפסקת צו הפסקה שיפוטי להפעלת מועדון ריקודים.....	577
52.	בית אריזה ישן ששטחו 900 מ"ר ומצוי בשטח חקלאי בצמוד לכביש 40 ליד צומת תל-נוף מתנהל עסק של מרכול לממכר פירות וירקות.....	578
53.	איכות הסביבה.....	579
53.1.	כללי.....	579
53.2.	מפעל תעשייתי.....	580
53.3.	הפרעה לדיירים - מופעי בידור, מפעל.....	581
53.4.	הפרת חוק רישוי עסקים - אי-קיום תנאי רישיון העסק שנקבעו על-ידי המשרד לאיכות הסביבה.....	583
53.5.	ביטול היתר רעלים ממפעל שביצע פעולות למחזור רעלים מסוכנים בניגוד להיתר.....	584
53.6.	כניסתו של מפעל מתכת לאזור תעשייה.....	584
53.7.	מדיניות הרשות בנושא איכות הסביבה.....	588
53.8.	בריאות הציבור.....	589
53.9.	שיקולים למתן צו הפסקה מינהלי לאחר תיקון מס' 10 לחוק רישוי עסקים.....	589
53.10.	תחנת דלק.....	590
53.11.	מועדון במרתף בניין - מטרד רעש.....	591
53.12.	רפת המהווה מקור זיהום.....	591
53.13.	אחסנת חומרי בניין בחצר העסק.....	591
53.14.	קרבת אולם אירועים למפעל כימי.....	592
53.15.	מפגעי ריח ממפעל ליצור שמן.....	594
53.16.	מהו האיזון הנכון, הראוי, בין פעילות המטיבה עם הציבור ובין הסיכונים הגלומים בה?.....	595
53.17.	דליפה של גז פחמימני מסוג C4, מצנרת תת קרקעית, המוחזקת ומתופעלת על-ידי חברת דור כימיקלים בע"מ.....	596
54.	שיקולים דתיים.....	597
54.1.	מדיניות הרשות לגבי סגירת עסקים בשבת.....	597
54.2.	היתר לפתיחת עסק בשבת.....	603
54.3.	מתן היתר להפעלה בשבת - החזרת העניין למועצת העיר ועיכוב ההליכים - אכיפה בררנית.....	607
54.4.	אין לכפות רשות לנקוט צעדי אכיפה לגבי פתיחת עסקים בשבת מכוח חוקי רישוי עסקים.....	611

54.5	סמכותה של העירייה מכוח פקודת העיריות וחוקי העזר בדבר מתן
614	היתרים לעבודה בשבת
54.6	התניית תנאים ברישיון העסק של שמירה על חוקי העזר
622	54.7 פתיחת עסקים בשבת - חוקי עזר העיר הרצליה
624	54.8 מכירת בשר לא כשר - בשר חזיר ומוצריו
634	54.9 פגיעה במצפון הדתי
634	54.10 פתיחת עסק בערב שבת ובשבת - הרשעה פלילית
634	54.11 היתר לעבודה בשבת
54.12	צווי סגירה מנהליים לעסקים אותם מפעילים עברייני חוק בימי
634	המנוחה השבועית
635	55. רוכלות
635	55.1 כללי
637	55.2 דוכן ממתכת - דרישה לפינוי
639	55.3 "שוק הרוכלים" - תל-אביב - מכירת סרטים וקלטות פורנוגרפיים - שינוי מדיניות
645	55.4 האם עומדת לעירייה דרך פעולה חלופית לסילוק הדוכן באמצעות חוק עזר עירוני המסדיר את שמירת הסדר והניקיון בתחומה
654	55.5 דוכן למכירת משקאות - אי-הפרעה ממשית
657	55.6 רשימות רוכלות בשוק ירושלים - שינויים תחבורתיים וביטול רישיון רוכלות
663	55.7 התנגדות להנפקת רישיון רוכלות
666	55.8 רישיון רוכלות למכירת פרחים - סירובה של המשטרה לאשר את העסק מחמת הפרעה חמורה להולכי רגל
668	55.9 דרישה לסילוק דוכן הרוכלות מטעם עיריית חיפה זאת, בשל אי-החזקת רישיון הפעלה בהתאם לחוק עזר לחיפה (רוכלים), התש"ס-1980
670	55.10 חידוש רישיון רוכלות בכל העיר לאחר שהיה לעותר בעבר רישיון רוכלות
672	55.11 רוכלות בהצבת דוכן - שינוי מיקומו של הדוכן - החובה לקיים את הוראות התכנון והבניה
672	55.12 עסק של "רוכלות ניידת" להספקת שירותי תיירות ודרך לנהגים, כולל מזנון נייד, למכירת שתייה וכריכים. מבנה קבוע או מבנה ארעי - פרשנות
675	55.13 חידוש היתר רוכלות כאשר מתברר שהשינויים התחבורתיים המדוברים הם אלה שאין ברוכלות כדי לפגוע במהך התחבורתי
679	55.14 רוכלות כמטרד וסכנה לציבור. ההבטחה השלטונית-מהותה
684	55.15 רישיון רוכלות הינו רישיון אישי הפוקע עם מות הרוכל. אין ולא נוצרת כל זכות לאלמנתו

55.16	שינוי תנאי ההיתר - התחשבות בעובדה שמדובר באסיר משוקם - מפרנס יחיד ובעל בעיות רפואיות - היו הפרות בעבר לגביהן עברה הרשות בשתיקה	687
55.17	פינוי רוכל משער כניסה צדדי למבנה, הסגור דרך קבע, ונועד לשמש כפתח מילוט במקרה חירום	689
55.18	האם פעלה העירייה כדין כאשר פינתה את הדוכן מאחר ונבנה תוך חריגה ממה שאושר לעותר, והאם סירובה ליתן לעותר רישיון רוכלות לאחר שפג תוקפו של האישור הזמני, הוא כדין?	690
55.19	דוכן למכירת פרחים משנת 1987. אי-קיום תנאי הרישיון	692
55.20	תוקפו של רישיון רוכלות	694
55.21	סמכות העירייה	695
55.22	צמצום מספר רישיונות	695
55.23	אי-הארכת תוקפו של רישיון	695
55.24	מצב סוציאלי ומשפחתי	695
55.25	רישיון אישי	695
55.26	אין לתת הגדרה מרחיבה למונח "רוכלות" בחוק רישוי עסקים	696
55.27	סמכות פקחי העירייה	696
55.28	הארכת מועד לסילוק דוכן	696
55.29	פינוי של דוכן רוכלות	697
55.30	אישור מראש העיר להפעלת קרוואן רוכלות בשעות הערב	697
55.31	שירותי קרקוע בחינה לציבור מבלי שהיה בידיו רישיון לכך	698
56	מקומות רחצה	699
56.1	סעיף 2 לחוק עזר לגליל העליון (שמירת הסדר, הניקיון והבטיחות בגנים ובנהרות), התשנ"ג-1992	699
56.2	סעיף 10(א) לחוק עזר לאילת (רחצה על שפת ים), התש"מ-1980	703
56.3	המוחדל הנוגע לאי-ההקפדה על מניעת כניסתם של הקטינים בחזרה לבריכה. אחת מחובותיו של מחזיק בבריכה היא לוודא כי לאחר סגירתה, תימנע כניסת אנשים לתחומה	705
56.4	תקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים לבריכות שחייה), התשנ"ד-1994	707
56.5	גביית דמי כניסה לחוף, מבוססת על סעיף 6(א) לחוק הסדרת מקומות רחצה, התשכ"ד-1964	708
56.6	תנאי בטיחות	710
56.7	חוקים המסדירים	710
56.8	מניעת סכנת פגיעת סירות	710
56.9	תביעת רשלנות בנוזיקין	710
57	רשות הכבאות	711

711.....	57.1 כללי
711.....	57.2 מקורות החובה להתקנת אמצעי כיבוי ופיקוח
712.....	57.3 סמכות רשות הכבאות לקביעת אמצעי כיבוי - סמכויות חובה
712.....	וסמכויות רשות
712.....	57.4 תקנות כיבוי אש
713.....	58. פסולת
713.....	58.1 בקשה להורות על בטלות החלטת המועצה אשר דחתה בקשה לחידוש רישיון
714.....	58.2 האם שתי תחנות יכולות להוות בעת ובעונה אחת גם "תחנת מעבר", כמשמעות המונח האמור בתקנות רישוי עסקים, וגם "אתר לסילוק פסולת"?
715.....	58.3 בקשה למתן צו הפסקה שיפוטי בעקבות גרימת נזק לקרקע
716.....	58.4 הרשעה בשל שינוע פסולת והשלכת חלק ממנה על הקרקע בתחנת המעבר, ללא רישיון או היתר זמני
717.....	59. תברואה
717.....	59.1 איסור לעסוק בעסקי ההדברה
718.....	59.2 צו סגירה מהרופא המחוזי של משרד הבריאות בשל מקרי הרעלת מתנול
719.....	59.3 בקשה לסעד זמני שעניינו דחיית ביצועו של פסק-דין לפינוי משחטה
720.....	60. צו הפסקה מינהלי
720.....	60.1 כללי
720.....	60.2 צו הפסקה מינהלי - עקרונית יסוד
721.....	60.3 חובת השימוע בהליך על-פי סעיף 20 לחוק הרישוי
724.....	60.4 סכנה לבריאות הציבור
725.....	60.5 פגיעה בבטחון הציבור
726.....	60.6 קיוסק - שעות פתיחת העסק
727.....	60.7 פאב - צו הפסקה ארעית
728.....	60.8 מסעדה, הגשת משקאות משכרים לצריכה במקום והשמעת מוזיקה תחת כיפת השמים
730.....	61. צו מניעת פעולות - סעיף 22א לחוק רישוי עסקים
736.....	62. צו לפי סעיף 24 לחוק רישוי עסקים
737.....	63. צו מכוח סעיף 23 לחוק רישוי עסקים - סגירת עסק של מכירת משקאות משכרים
743.....	64. צווי בית-משפט מכוח סעיפים 16 עד 18 לחוק רישוי עסקים
743.....	64.1 כללי
747.....	64.2 הפרת צו-סעיף 18 לחוק
750.....	64.3 צו סגירה - עיכוב - הארכה

64.4	הגשת חומר מודיעיני במעמד צד אחד במסגרת בקשה לפי סעיף 17 לחוק רישוי עסקים	752
64.5	צו סגירה מכוח סעיף 16 לחוק - הלכה פסוקה	753
779	פרק י': תכנון ובניה	
1.	רישוי (תיקון 116 - תשע"ז ותשע"ח) - כולל תיקונים לפני תיקון 116 כולל דברי הסבר להצעות החוק הקודמות ותיקוני חוק קודמים	779
1.1	עבודות טעונות היתר - סעיף 145 לחוק התכנון והבניה	779
1.2	כללי	783
1.3	היתר בניה	784
1.4	הקמת פרגוד	785
1.5	סעיף 145(ו)	786
1.6	שינוי פנימי	786
2.	הסכמת המינהל לבקשה להיתר - רישוי בדרך מקוצרת - פטור מהיתר - הנחיות מרחביות (סעיפים 145א עד 145ד לחוק)	786
3.	שימוש חורג (סעיף 146א לחוק)	790
3.1	הדין	790
3.2	כללי	790
3.3	מתן היתר לשימוש חורג למניעת פגיעה	792
3.4	הבדל בין הקלה לשימוש חורג	792
3.5	סמכות להתיר	793
4.	הקלות - סעיף 147 לחוק	794
4.1	סעיף 147 לחוק - הדין החדש כולל תיקון התשע"ז מספר 6 (להזכירנו תיקון 116 הינו תיקון מס' 5 התשע"ז)	794
4.2	כללי	797
5.	שימוש חורג והקלה בתנאים (סעיף 148 לחוק)	798
6.	תנאים מוקדמים למתן היתר לשימוש חורג או למתן הקלות (סעיף 149 לחוק)	800
6.1	סעיף 149 לחוק - הדין החדש - תיקון 119 התשע"ח-2017	800
6.2	כללי	801
7.	סטיה ניכרת (סעיף 151 לחוק)	803
7.1	סעיף 151 לחוק - הדין החדש לאחר תיקונים 116, 119 ותיקון 120	803
7.2	דברי הסבר בעקבות רפורמת החוק בעבר טרם השינויים משנת 2017-2018	806
8.	שימוש חורג ביחידת דיור - הוראת שעה (תיקון מס' 119), התשע"ח-2017 - סעיף 151א לחוק	806
9.	הפקעות	807
9.1	מטרת ההפקעה (סעיף 188 לחוק)	807
9.2	סמכות הוועדה המקומית (סעיף 189 לחוק)	809

810.....	9.3 ביצוע ההפקעה (סעיף 190 לחוק)
811.....	9.4 תכלית פקודת הרכישה לצורכי ציבור
811.....	9.5 הפקעה לפי חוק תכנון ובניה
812.....	9.6 זכותו של הנפגע לפיצוי
815.....	9.7 הפחתת הפיצוי
817.....	9.8 חוקיות ההפקעה
819.....	9.9 הפחתת יתרת המגרש בחישוב הפיצוי (סעיף 190(א)(1) לחוק)
-	9.10 פרשנותו של סיפת סעיף 190(א)(1) לחוק התכנון והבניה - כללי
821.....	9.11 השפעתה של ההוראה בדבר הפקעה ללא פיצוי על פרשנות סיפת סעיף 190(א)(1) לחוק התכנון והבניה
824.....	9.12 פרשנות הוראת סעיף 190(א)(1) לחוק התכנון והבניה
827.....	10. התיישנות תביעה לפיצויי הפקעה
828.....	11. ביטול ההפקעה
829.....	11.1 זניחת הצורך הציבורי שביסוד מטרת ההפקעה
829.....	11.2 אין קשר הכרחי בין ביטול ההפקעה לבין שינוי ייעוד המקרקעין במישור התכנוני, אם בית-המשפט הגיע למסקנה כי הרשות זנחה את מטרת ההפקעה, אזי שינוי ייעוד המקרקעין אינו תנאי להשבת המקרקעין לבעליהם המקוריים
829.....	11.3 מהו שיהוי?
831.....	11.4 אימתו שיהוי לא יביא לביטול הפקעה?
831.....	11.5 ההלכה הפסוקה